

Obsah

Předmluva	7
Obsah cizojazyčný	17
Seznam zkratk	18
Část I. Historie mezinárodního práva a jeho vědy	29
Kapitola 1 Počátky mezinárodního práva	29
1.1 Prvky mezinárodního práva ve starověku	29
1.2. Východní samovlády	30
1.3. Indie a Čína	31
1.4. Antické státy	32
a) Řecké městské státy	32
b) Starověký Řím	33
1.5. Vědecké názory ve starověku a mezinárodní právo	35
Kapitola 2 Mezinárodní právo ve středověku	37
2.1. Právní společenství ve středověku	37
2.2. Vývoj dosavadních a vznik nových mezinárodněprávních pravidel	39
a) <i>Válka – volnostní forma vyřizování sporů</i>	39
b) <i>Praxe uzavírání mezinárodních smluv</i>	40
c) <i>Rozvoj diplomatického práva</i>	41
d) <i>Pravidla mořského práva</i>	42
e) <i>Pokojné řešení sporů</i>	43
f) <i>Vývoj institutu represálií</i>	44
g) <i>Vývoj internacionalizace řek</i>	45
h) <i>Vývoj funkce konzulů</i>	45
i) <i>Institut azylu</i>	46
j) <i>Vývoj neutrality</i>	47
Kapitola 3 Středověké ideje vytvoření mírové organizace	47
Kapitola 4 Mezinárodněprávní věda ve středověku	49
4.1. Teologická škola mezinárodního práva	49
4.2. Klasická škola přirozenoprávní	52
4.3. Škola radikálních naturalistů	54
4.4. Pozdní škola přirozenoprávní, tzv. Grotiani	56
4.5. Raní pozitivisté	59

Kapitola 5 Vznik obecného mezinárodního práva	60
5.1. Snaha o vytváření univerzálně platných pravidel mezinárodního práva	60
5.2. Význam smluv na vytváření obecného mezinárodního práva	63
5.3. Význam mezinárodních konferencí a organizací	64
5.4. Vliv mezinárodní arbitráže na ustálení obecně platného obyčeje	64
5.5. Tradiční mezinárodní právo	66
a) <i>Prameny tradičního mezinárodního práva</i>	66
b) <i>Povaha tradičního mezinárodního práva</i>	67
5.6. Válka v období tradičního mezinárodního práva	68
5.7. Mezinárodněprávní věda konce 19. a ve 20. století	70
Část II. Charakteristika mezinárodního práva a jeho zvláštnosti	75
Kapitola 6 Definice mezinárodního práva veřejného	75
Kapitola 7 Funkce mezinárodního práva veřejného, jeho předmět a systém (odvětví, instituty, normy)	77
a) <i>Funkce</i>	77
b) <i>Systém</i>	78
c) <i>Územní suverenita</i>	78
d) <i>Územní výsost</i>	79
e) <i>Mezinárodní protektorát</i>	80
f) <i>Trvalá neutralita</i>	81
g) <i>Oblast zákazu uplatňování územní suverenity</i>	82
Kapitola 8 Obecné a partikulární mezinárodní právo	82
Kapitola 9 Dispozitivní a kogentní pravidla	83
Kapitola 10 Právní charakter mezinárodního práva a jeho zvláštnosti	89
Část III. Prameny mezinárodního práva	92
Kapitola 11 Významy termínu prameny mezinárodního práva	92
Kapitola 12 Jednostranné mezinárodněprávní úkony	93
Kapitola 13 Vícestranné mezinárodněprávní úkony	95
13.1. Pojmové vymezení	95
13.2. Jazyk smluv	96
13.3. Jednotlivé části smlouvy	96
13.4. Druhy smluv	97
13.5. Postup při uzavírání mezinárodních smluv	101

13.6.	Počátek platnosti smlouvy a důvody její neplatnosti	104
13.7.	Výklad mezinárodních smluv	106
13.8.	Ukončení smlouvy výpovědí a odstoupení od ní, výhrady.	107
Kapitola 14	Prameny mezinárodního práva obyčejového	109
Kapitola 15	Poměr mezi obyčejem a smlouvou	112
Kapitola 16	Mezinárodní zdvořilost a mezinárodní morálka	114
Kapitola 17	Zásady (principy) mezinárodního práva	115
Kapitola 18	Obecné zásady právní	118
Kapitola 19	Pomocné prameny mezinárodního práva	119
Kapitola 20	Unifikace cestou mezinárodního práva	120
Kapitola 21	Kodifikace mezinárodního práva	121
Kapitola 22	Poměr práva mezinárodního k právu vnitrostátnímu	123
Kapitola 23	Poměr práva mezinárodního k právu českému.	126
Část IV. Subjekty mezinárodního práva		132
Kapitola 24	Státy.	133
Kapitola 25	Povstalecká hnutí, národněosvobozovací hnutí	141
Kapitola 26	Zvláštní politické útvary.	143
Kapitola 27	Mezinárodní organizace	149
Kapitola 28	Jednotlivci.	152
Část V. Stát jako subjekt mezinárodního práva		155
Kapitola 29	Vznik státu a jeho právní důsledky.	156
29.1.	Způsoby vzniku státu	156
29.2.	Uznání státu.	158
29.3.	Uznání vlády	159
29.4.	Uznání za povstalce a válčící stranu.	160
29.5.	Uznání za národ	160
Kapitola 30	Státní území	161
30.1.	Vymezení pojmu.	161
30.2.	Nabývání státního území.	162
30.3.	Ztráta státního území.	164
30.4.	Státní hranice.	164

	a) <i>Vymezení pojmu</i>	164
	b) <i>Delimitace a demarkace</i>	165
30.5.	<i>Vzdušný prostor</i>	166
	a) <i>Letecké právo</i>	166
	b) <i>Telekomunikační právo</i>	167
30.6.	<i>Přírodní zdroje</i>	167
	a) <i>Trvalá svrchovanost států nad přírodními zdroji</i>	167
	b) <i>Sdílené přírodní zdroje</i>	168
Kapitola 31	<i>Zánik státu</i>	169
31.1.	<i>Způsoby zániku státu</i>	170
31.2.	<i>Identita a kontinuita státu</i>	170
31.3.	<i>Sukcese státu</i>	171
	a) <i>Sukcese ve vztahu k mezinárodním smlouvám</i>	171
	b) <i>Sukcese ve vztahu ke státnímu majetku</i>	172
	c) <i>Sukcese ve vztahu ke státním archivům</i>	172
	d) <i>Sukcese ve vztahu ke státním dluhům</i>	173
Kapitola 32	<i>Státní orgány pro mezinárodní styky</i>	173
32.1.	<i>Vnitřní orgány pro mezinárodní styky</i>	174
	a) <i>Hlava státu</i>	174
	b) <i>Vláda</i>	175
	c) <i>Ministr zahraničních věcí</i>	176
	d) <i>Jiné vnitřní orgány pro mezinárodní styky</i>	176
32.2.	<i>Zahraniční orgány pro mezinárodní styky</i>	177
	a) <i>Diplomatická mise</i>	177
	b) <i>Zvláštní mise</i>	183
	c) <i>Stálé mise při mezinárodních organizacích</i>	185
	d) <i>Delegace k orgánu mezinárodní organizace a na mezinárodní konferenci</i>	186
	e) <i>Vojenská jednotka, loď, letadlo</i>	187
	f) <i>Konzulární úřad</i>	188
Část VI.	Právo mezinárodních orgánů a organizací	193
Kapitola 33	<i>Mezinárodní orgány</i>	194
33.1.	<i>Mezinárodní konference</i>	195
	a) <i>Pojem a druhy mezinárodních konferencí</i>	195
	b) <i>Svolávání mezinárodních konferencí</i>	196
	c) <i>Jednání a usnášení na mezinárodní konferenci</i>	198

33.2. Jiné mezinárodní orgány	200
Kapitola 34 Mezinárodní organizace	200
34.1. Pojem mezinárodní organizace	200
34.2. Klasifikace mezinárodních organizací	203
34.3. Struktura mezinárodních organizací	204
34.4. Výsady a imunity mezinárodní organizace	207
34.5. Sídlo mezinárodní organizace	210
34.6. Financování mezinárodních organizací	211
34.7. Funkce mezinárodních organizací	212
34.8. Členství v mezinárodních organizacích	214
34.9. Odpovědnost mezinárodních organizací	216
Kapitola 35 Celosvětové mezinárodní organizace	217
35.1. Organizace Spojených národů	217
a) <i>Proces vzniku</i>	217
b) <i>Cíle a zásady</i>	218
c) <i>Členství v OSN</i>	219
d) <i>Orgány</i>	220
e) <i>Mírové mise OSN</i>	223
f) <i>Aplikační přednost Charty OSN</i>	224
g) <i>Registrace mezinárodních smluv</i>	225
h) <i>Spravedlivé zeměpisné zastoupení</i>	225
ch) <i>Reforma OSN</i>	226
35.2. Odborné organizace	227
35.3. Světová obchodní organizace	228
Kapitola 36 Partikulární mezinárodní organizace	230
Část VII. Postavení jednotlivce v mezinárodním právu	233
Kapitola 37 Státní občanství fyzických osob	233
37.1. Vymezení pojmu	233
37.2. Nabývání a zánik státního občanství fyzických osob	235
a) <i>Nabytí státního občanství</i>	235
b) <i>Zánik státního občanství</i>	240
37.3. Bezdomovci	241
37.4. Uprchlíci	242
Kapitola 38 Cizinecké právo	244
38.1. Vymezení pojmu	244

38.2.	Vstup na státní území a odchod z něho	246
38.3.	Diplomatická ochrana cizince	247
38.4.	Extradice	248
38.5.	Územní (politický) azyl	250
Kapitola 39	Postavení jednotlivce v ekonomických vztazích	252
39.1.	Státní příslušnost právnických osob	253
39.2.	Pojem investice a investora	254
39.3.	Diagonální smlouvy	256
39.4.	Řešení sporů z investic	258
Kapitola 40	Mezinárodněprávní ochrana lidských práv	259
40.1.	Ochrana lidských práv z hlediska mezinárodněprávního	260
40.2.	Úmluvy o ochraně jednotlivých druhů lidských práv	261
Kapitola 41	Regionální mechanismy ochrany lidských práv	263
Kapitola 42	Stíhání a potrestání jednotlivců za zločiny podle mezinárodního práva	271
42.1.	Mezinárodní trestní tribunály ad hoc	272
43.2.	Mezinárodní trestní soud	283
Část VIII.	Právní režim mezinárodních prostorů	291
Kapitola 43	Vymezení pojmů	291
Kapitola 44	Mořské právo	293
44.1.	Vymezení pojmu	293
44.2.	Pobřežní moře	294
44.3.	Úzké vodní cesty	296
	a) <i>Mořské průlivy</i>	296
	b) <i>Mořské průplavy</i>	297
44.4.	Souostrovní státy	299
Kapitola 45	Oblasti účelově vymezené územní výsosti a oblasti vyloučené z územní výsosti	300
45.1.	Oblasti účelově vymezené územní výsosti	300
	a) <i>Přílehlá zóna</i>	300
	b) <i>Výlučná ekonomická zóna</i>	300
	c) <i>Kontinentální šelf</i>	301
45.2.	Oblasti vyloučené z územní výsosti	302
	a) <i>Volné moře</i>	302
	b) <i>Mořské dno a jeho podzemí za hranicemi pravomoci států</i>	305

Kapitola 46 Právní režim Antarktidy	307
a) Územní nároky	307
b) Antarktický smluvní systém	308
c) Orgány antarktického smluvního systému	310
d) Výměna informací	311
e) České aktivity vztahující se k Antarktidě	312
Kapitola 47 Právní režim kosmického prostoru a nebeských těles	313
a) Dobývání vesmíru	313
b) Kosmický smluvní systém	313
c) Kosmonauti, astronauti, tchajkonauti	315
d) Registrace vesmírných objektů	316
e) Odpovědnost za škody	317
f) Měsíc a jiná nebeská tělesa	318
g) Mezinárodní organizace s kosmickou agendou	319
Kapitola 48 Mezinárodní právo životního prostředí	320
Část IX. Mezinárodněprávní odpovědnost	325
Kapitola 49 Ručení a reparace v tradičním mezinárodním právu	325
Kapitola 50 Pojem a náležitosti protiprávního chování v současném mezinárodním právu	327
50.1. Objektivní prvek	327
50.2. Subjektivní prvek	330
Kapitola 51 Okolnosti vylučující mezinárodně protiprávní chování	334
51.1. Přivolení postiženého státu	334
51.2. Protiopatření reagující na protiprávní chování (aplikace sankcí)	335
51.3. Vyšší moc a náhodná událost	335
51.4. Tíseň	336
51.5. Právo na sebeobranu	336
51.6. Opatření ve stavu nouze	336
Kapitola 52 Pojem odpovědnosti v současném mezinárodním právu	339
Kapitola 53 Obsah odpovědnostní povinnosti	340
Kapitola 54 Odpovědnost při porušení kogentních norem	343
Kapitola 55 Odpovědnost za škodlivé následky činností nezakázaných mezinárodním právem	346

Část X. Donucení v mezinárodním právu	348
Kapitola 56 Přímé donucení v současném mezinárodním právu	348
Kapitola 57 Nátlaková opatření mimoprávní (faktické) povahy	349
Kapitola 58 Náležitosti represálií	350
Kapitola 59 Právo na sebeobranu	352
Kapitola 60 Donucení organizovaným společenstvím států	356
60.1. Opatření bez použití ozbrojených sil (čl. 41 Charty OSN)	357
60.2. Opatření s použitím ozbrojených sil (čl. 42 Charty OSN)	358
Část XI. Řešení mezinárodních sporů a právo ozbrojených konfliktů	360
Kapitola 61 Smírné řešení mezinárodních sporů	360
61.1. Přímé diplomatické jednání	360
61.2. Dobré služby a zprostředkování	361
61.3. Vyšetřovací a smířčí řízení	362
Kapitola 62 Prostředky řešení sporů	364
62.1. Mezinárodní rozhodčí řízení	364
62.2. Mezinárodní soudní řízení	365
62.3. Mezinárodní tribunál pro mořské právo	369
62.4. Evropská úmluva o mírovém urovnání sporů	371
62.5. Vymezení mezinárodního terorismu a jeho postihování	372
<i>a) Pojmové vymezení</i>	372
<i>b) První kodifikační snahy</i>	376
Kapitola 63 Právo ozbrojených konfliktů	385
63.1. Základy a vymezení práva ozbrojených konfliktů	385
63.2. Vývoj a prameny práva ozbrojených konfliktů	386
63.3. Působnost práva ozbrojených konfliktů	388
63.4. Omezení metod a prostředků vedení ozbrojeného konfliktu	391
63.5. Ochrana obětí ozbrojených konfliktů	392
63.6. Právo ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní charakter	394
63.7. „Asymetrické“ mezinárodní konflikty	396
63.8. Neutralita	398
Doporučená a použitá odborná literatura česká a zahraniční	399
Seznam rozhodnutí	422
Rejstřík jmenný	425
Rejstřík věcný	427